

Jonge aanwas 1

Cinema Zuid streeft naar samenwerking met jonge critici. Yasmijn Jarram (1984) schreef een kritiek over de eerste episode van Modern Times, die gaat over netwerken en contact leggen.

Contact, contact, in hemelsnaam contact

door Yasmijn Jarram

Een klein bejaard vrouwtje, de rug gekromd in een hoek van bijna negentig graden, staat voor een zebraapad op een druk kruispunt. Na een paar keer aarzelend haar voet te hebben uitgestoken, schuifelt ze langzaam naar de overkant van de straat. Om haar heen raast het verkeer stoïcijns door. Deze één minuut durende film, Avenue de Clichy van Spijker en Splinter, bevat de belangrijkste ingrediënten van het filmprogramma 'Knots and Networks', waarin het draait om massa versus individu, snel versus traag en ouderwets versus modern. In de huidige maatschappij is alles en iedereen als dominanten met elkaar verbonden.

'Knots and Networks' is het eerste onderdeel van Cinema Zuids een jaar omspannende project 'Modern Times'. In een serie van zes tweemaandelijks programma's reflecteren vijftig tot dertig korte films op één subthema. Hiervoor is een samenwerking aangegaan met stichting The One Minutes in Amsterdam, dat zich richt op de ontwikkeling en (internationale) verspreiding van één-minutenfilms. Ieder programma bestaat uit historische opnames, bestaande films (deels afkomstig uit het enorme archief van The One Minutes) en speciaal gemaakte films door daartoe uitgenodigde kunstenaars.

De aanloop naar de hedendaagse wirwar van individuen en netwerken wordt in 'Knots and Networks' fraai geïllustreerd door fragmenten uit oude Polygoonjournaals. Zo spreekt een verslaggever in 1947 met ontzag en bewondering over een Arnhemse telefooncentrale vol 'raadselachtige apparatuur.' Naast verrukking gaat van de apparatuur ook dreiging uit: moderne technologie is voor de gewone man niet meer te begrijpen en maakt de mens volledig afhankelijk. Beelden van een stroomstoring in New York laten algehele chaos en ontregeling zien. Het is dan nog maar 1965.

Verschillende kunstenaars nemen (het gebrek aan) controle als uitgangspunt voor hun werk. De uit Kameroen afkomstige filmmaker Essombe Dessawa toont een swingende verkeersregelaar op een hectisch knooppunt in de hoofdstad van het land. Met Wagners bombastische Ritt der Walkure onder de beelden gemonteerd, verandert de man in een komische dirigent die de wanorde beteugelt. Ook Maarten Rots en Michal Butink benadrukken de esthetische kant van netwerken en kruispunten: massale infrastructures als collectief afgesproken choreografieën. Joost Rekveld en Katarzyna Miron reduceren de warrige werkelijkheid tot overzichtelijke, maar onpersoonlijke abstracte patronen. Ze hebben iets verstikkends: er valt niet uit te ontsnappen. Miron kantelt de camera aan het eind van haar film Labyrinth verlangend naar de blauwe hemel.

De netwerkmaatschappij maakt verbroedering en saamhorigheid mogelijk, zoals de muzikale treinreizigers van Justin Davy bewijzen. Isolering en eenzaamheid vormen echter de keerzijde: wat als je het moderne tempo niet kunt bijbenen? De Chinese man en zijn oude moeder, vastgelegd door Louis Spoelstra onder de veelzeggende titel Happiness, zijn hiervan een sprekend voorbeeld: ze zitten erbij en kijken ernaar. Het moderne stadsleven trekt letterlijk aan de voorbij, zonder dat iemand hen opmerkt. Hetzelfde geldt voor Maarten de Heers animatiefilm Alles wordt nieuw, waarin een man zich van zijn 'city appartement met prachtig uitzicht' stort. Zijn overburen kijken onverstoort naar de televisie. En wat te denken van Nicolas Provosts neerwaarts koersende vliegtuige boven een keurige buitenwijk, terwijl een radeloze vrouwenstem telefonisch afscheid neemt van haar geliefde?

Peter Lenaerts' bijdrage zou qua styling zo een reclamespot voor mobiele telefonie kunnen zijn. De acteurs kijken echter zwaarmoedig uit hun ogen en dragen met gedachten als 'I feel very small today' een boodschap uit die tegenovergesteld is aan de bekende telefoonslogan 'connecting people'. Contact, de titel van Joost Bakkers charmante animatie, is een veelbetekenend woord in de context van dit filmprogramma. Uit bijna alle werken spreekt het onvermogen om tegenwoordig nog echt met elkaar in contact te komen. De samenleving is verworden tot een ware 'survival of the fittest', zoals treffend verbeeld in La traversée des boeux van Ulric Roldanus. Alleen de sterkste runderen bereiken veilig de overkant.

Hoewel de kwalitatief hoogstaande films uiteenlopen in stijl en benadering, vormen ze een sterk inhoudelijk geheel. Daarmee neemt het programma zelf de vorm van een netwerk aan: een bonte verzameling van zesentwintig afzonderlijke werken die samen een eenheid vormen. De thematiek is serieus en bovenal relevant, maar wordt gelukkig geenszins moralistisch verbeeld. De kijker kan vrijelijk associëren, koppelen en interpreteren. Volgens Cinema Zuid zijn zestig seconden voldoende om 'oceanen van tijd en reflectie' te creëren. Dat blijkt zeker waar – al was het maar omdat een volle minuut voor de moderne mens daadwerkelijk een eeuwigheid is geworden.

Jonge Aanwas 1

Cinema Zuid spant zich in om in iedere publicatie van haar ruimte te geven aan steeds een andere, jonge en onafhankelijke kunstcriticus. Deze aflevering: Yasmijn Jarram (1984).

Yasmijn Jarram rondde in 2010 haar master Kunsten, Cultuur en Media aan de Rijksuniversiteit Groningen af. Zij is curator bij tentoonstellingsruimte Concordia 21roendaal in Enschede en webredacteur van kunsttijdschrift Tubelight. Als freelance kunstcriticus schreef ze eerder voor o.a. Kunstbeeld en rektoverso.

Jonge aanwas 3

Cinema Zuid streeft naar samenwerking met jonge critici. Aafke Weller schreef een kritiek over de derde episode van Modern Times, die gaat over de do's en don'ts van het moderne huishouden

[LEES MEER >](#)

Essay Modern Housekeeping

Lucette ter Borg op zoek naar huiselijk geluk (maart 2013)

[LEES MEER >](#)

Essay Faster or Slower

Sacha Bronwasser over het waarom van snelheid (december 2012)

[LEES MEER >](#)

